

*Piero Marini érsek,
a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusok
Pápai Bizottsága elnökének homíliája*

Azok a bibliai olvasmányok, amelyeket az Egyház élénk tár a mai napon (az évközi idő XXIII. hetének hétfőjén) a figyelmünket teljes mértékben Krisztus alakjára irányítják és megvilágítják, hogy miért belőle fakad minden forrásunk.

1. Krisztus Isten misztériuma

„Krisztus Isten misztériuma” – mondja ma nekünk Pál apostol, vagyis ő Istennek az a terve, akit korszakok és nemzedékek óta előkészített a számkra és most megmutatkozik szentjei előtt. Ez a „most” megfelel az „idők teljességének” (Gal 4,4). Az idők teljessége nem csupán egyetlen pont a történelmi időben, hanem teológiai fogalom is egyben: az Ószövetség várakozásának és ígéreteinek beteljesedését jelenti, s egyben az új, messiási időszaknak, Isten idejének kezdetét. Jézus eljövételével új szakasz kezdődik Isten idejében: az üdvtörténet utolsó időszaka. Krisztus eljövetele az új emberség kezdetét jelenti. Ádámmal vette kezdetét a bűn és a halál korszaka az emberiség számára, Krisztus viszont, „amikor érkezett az idők teljessége”, elhozta az emberiség számára az üdvözültek korszakát. Mi mindnyájan ehhez az új emberiséghez tartozunk.

Ez az idő „most jelent meg”, mivel Isten misztériuma abban nyilvánul meg, hogy „átalakítja a világot és főképpen az embert, hogy testet öltjön benne maga Jézus Krisztus”. „Benne [Krisztusban] rejlik – folytatja Szent Pál – a tudomány és a bölcsesség minden kincse.”

A Krisztusból származó üdvösség ezentúl nem csupán Izraelt érinti, hanem minden népet, minden egyes embert. Az életetek, állítja Szent Pál, Krisztus húsvéti misztériumában, vagyis halálában és feltámadásában áll fenn, és ezért hordoz reményt a világ számára.

2. Az apostoli szolgálat

Ám ahhoz, hogy Isten misztériumát az emberek megismerhessék, és főként elhiggyék és megéljék, szükség van rá, hogy valaki hirdesse azt a számukra. Az apostoli szolgálat azonban nem merül ki az igehirdetésben, hanem hozzá tartozik a tanúságtétel is, főként az olyan tanúság, amit elkísér a szenvedés is, mondja Szent Pál.

Pál jól ismeri a kapcsolatot a szeretet és a kereszt között. Isten misztériumának a hirdetése miatt Szent Pálnak fáradságot, börtönt, ütlegeket kellett viselnie.¹

Igaz ugyan, hogy a megváltásnak nincsen semmi híja, ugyanakkor szükséges, hogy eljusson az emberekhez, és anélkül nem juthat el az emberekhez, hogy valaki meg ne fizetné ennek az árát, ne szenvedne ezért. Az apostol feladata, hogy megfizesse ezt az árát, hogy Isten terve eljuthasson a teljes megvalósuláshoz. „Szeretném, ha tudnátok, mennyit küzdök értetek (...) és mindazokért, akik személyesen nem ismernek, hogy szívükben megerősödvé és a szeretetben egyesülve eljussanak a tökéletes megismerés teljes gazdagságára: Isten titkának, Krisztusnak a megismerésére.”

3. Az elsorvadt kezű ember és a szombat törvénye

Jézus Krisztus a főszereplője annak a bibliai résznek is, amelyet éppen most olvastunk Lukács evangéliumából. Az evangélista főként két részletre irányítja rá a hallgatói figyelmét, amelyeket Krisztus fényében értetünk meg: az elsorvadt kézre és a szombat törvényére.

– Az elsorvadt kezű ember

Az evangélista semmit sem mond el nekünk az elsorvadt kezű ember szándékairól. Nem úgy tűnik, mintha azért lépett volna be a zsinagógába, hogy a kezének meggyógyítását kérje Jézustól. Azok az emberek, akikkel Jézus találkozott, valamennyien betegek voltak fizikai vagy lelki értelemben. Ha valaki azt gondolja, hogy ő teljesen ép lelkileg, mint például a gazdag ifjú (Mt 19,16–22), Jézussal találkozáskor ráébred rejtett betegségére. Ezért az orvos az egyik jellemző képünk Jézusról. „Ahol csak járt [Jézus], jót tett – mondja róla Péter –, meggyógyította az összes ördögtől megszállottat, mert vele volt az Isten” (ApCsel 10,38).

Az evangélium tanítása szerint a betegség nemcsak fizikai tény, hanem az élet teljességének a megfogyatkozása ahhoz képest, amire az ember hivatása szól. Az evangélium szerint tehát azt jelenti, ha valaki beteg, hogy válságban van önmagával, nem érti sem önmagát, sem kapcsolatait a többi emberrel és a körülvevő világgal. A betegség arra vonatkozik, hogy egy személy szem elől téveszti az élet értelmét.

Az evangélista ezután azt is kiemeli, hogy ennek az embernek az elsorvadt tagja éppen a jobb keze volt. Ebből könnyen arra következtethetünk, hogy nehéz volt számára munkát végezni. Megláthatjuk benne mindazokat, akik ki vannak zárva a munka világából: elvesztették az állásukat, vagy meg sem találták még.

Lukács ezen kívül hangsúlyozza azt is, hol helyezkedik el a beteg: „*Állj fel és gyere ide a középre!*” Ez a felszólítás vonatkozhat minden kor hívóire: mit helyezünk vajon életünk középpontjába: a pénzkeresetet, a hasznot, vagy pedig a személy méltóságát, főként ha az a személy gyenge, beteg vagy szegény?

Jézus végül odafordul az elsorvadt kezű emberhez és így szól hozzá: „*Nyújtsd ki a kezedet!*” Az ember engedelmeskedik neki és meggyógyul. Erről eszünkbe jutnak Isten szavai, amelyeket a teremtéskor mond ki, amikor a világ formát öltött teremtője szavának engedelmeskedve. Ezen a szombati napon Jézus a teremtés művét folytatta, azáltal, hogy visszaadta ennek az embernek a munka képességét.

Az írástudók és a farizeusok, folytatja ezután az evangélista, észreveszik ezt az embert és szívük mélyén nem azért várnak arra, hogy beteljesedjen a csoda, hogy örüljenek egy ember visszanyert egészsége miatt, hanem egyedül azért, hogy megvádolhassák Jézust. Vigyázzunk, mert a farizeusok ideológiája ma is a gondolkodásmódunk eltorzulásához vezethet.

– *A szombat törvénye és a szeretet törvénye*

Lukács evangélista ráirányítja a figyelmünket a szombat törvényére is. Isten nem azért hozta ezt a törvényt, hogy nehézséget okozzon vele az embereknek, hanem azért, hogy megmentse és megvédelmezze. Mózes második törvénykönyvében ezt olvassuk: „*Gondolj arra, hogy Egyiptom földjén magad is rabszolga voltál, de az Úr, a te Istened erős kézzel és ki-*

nyújtott karral kivezetett. Azért parancsolta meg az Úr; a te Istened a szombat megülését” (MTörv 5,15).

Szabad ember vagy, nem lehetsz újra rabszolga. Az a munka, amely nem enged pihenést, a rabszolgáé, nem a szabad emberé; a pihenőnap arra emlékeztet téged, hogy szabad ember vagy. A szombat törvénye tehát úgy született, mint a szabadság törvénye, figyelmeztetés Isten üdvözítő művére, és nem azért kaptuk, hogy rosszat tegyünk másokkal, hanem azért, hogy megszabadítsunk másokat is.

Ráadásul Jézus ez alkalommal kimond egy olyan mondatot, amely legalábbis botrányosnak tűnhetett a körülötte állók fülének: *„Az Emberfia ura a szombatnak is”* (Lk 6,5). Vagyis az Emberfia képes beteljesíteni a szombatot is, felfedve Isten szeretetét, amely elmegy a teljes önátadásig. Jézus tehát olyan értelemben ura a szombatnak, hogy odaadja a saját életét és meghal értünk a kereszten. Isten szeretetének kinyilatkoztatása nem lehetne ennél intenzívebb. A szombat törvénye nem más, mint a szeretet törvénye, az élet odaadásának törvénye. Ezért a vasárnap sokkal többet vár el tőlünk, mint amit a szombat elvár a zsidóktól. A vasárnap arra emlékezteti a keresztyény embert: te ma Isten szeretetét ünnepled, aki Krisztusban odaadta önmagát érted, tehát neked eszerint a szeretet szerint kell élned.

Azokkal a szeretet-geisztusokkal, amelyeket szombaton visz végbe, Jézus arra akar felkészíteni mindenkit, hogy a szombatot felváltja és kiteljesíti a vasárnap. A keresztyények számára a vasárnap a szeretet napja. A szeretet törvénye átfogja a vasárnapot, és főként az Eucharisziát, amely a vasárnap szíve. Vasárnap ünnepljük az Eucharisziát. Ekkor ünnepljük, hogy elérkezett az üdvösség, Isten kinyilatkoztatta a szeretetet. Az a szeretet-igény, amelyet Isten nekünk adott, annak a szeretet-igénynek az alapja, amelyet át kell adnunk egymás számára. Az Euchariszta arra indít bennünket, hogy beteljesítsük a szeretet törvényét, amelyet az Úrtól kapunk, és amellyel kapcsolatban azt várja tőlünk az Úr, hogy mi is adjuk tovább másoknak.

4. Éljük át a liturgiát, amit ünneplünk

Jézus szavai: *„Nyújtsd ki a kezedet!”* – ma a Budapesten rendezett 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus kezdetén hangzanak fel számunkra.

A mai szentmisén, miközben közelít felénk az isteni orvos, ráébredünk, hogy az Eucharisztia, amit bűneinktől megtisztulva fogadunk, elsősorban nem az igazak számára fenntartott szentség, hanem útravaló számunkra, bűnösök számára. A szentáldozásban, miután kimondtuk: „Uram, nem vagyok méltó”, mi is „kinyújtjuk” a kezünket a megszentelt kenyér felé és engedjük, hogy megragadjon bennünket a feltámadt Úr keze. Ő azért jön, hogy üdvözítsen bennünket. Azért jön, hogy segítsen nekünk kilépni a nehézségek közül, amelyekben élünk, hogy megújult lelkesedéssel folytassuk hitünk életének útját.

Az Eucharisztikus Kongresszus olyan lehetőség, amelyet minden hívő számára felkínál az Egyház, hogy megéljük az Eucharisziát mindennapos életünk során. Ha átéljük a liturgiát, amelyet együtt ünneplünk, azt jelenti, hogy abból élünk, amit a liturgia elénk tár, vagyis a kért és megkapott bűnbocsánatból, Isten Igéjéből, amit meghallgatunk, a felszálló köszönetből és a szentáldozásként magunkhoz vett Eucharisziából.

Az Eucharisztia ünnepléséből meg kell tanulnunk, hogy hitünk jövője nem csupán attól függ, hogy miképpen ünnepeljük a liturgiát, hanem inkább attól, hogy miképpen tudunk élni abból a liturgiából, amit ünneplünk.

5. Az evangélium apostolai

Mindnyájan arra kapunk meghívást minden liturgikus ünnep végén, hogy mindinkább mi is Krisztus testévé váljunk, és ugyanazzal az örömmel és barátsággal menjünk és éljünk a többi ember között, amellyel az Úr jön mihozzánk. Az a hivatásunk, hogy az evangélium apostolai legyünk.

Ugyanakkor ne felejtsük el, hogy a mindenkori tanítványoknak nem csupán az a feladata, hogy elvont értelemben hidessék Krisztust, hanem az is, hogy tanúskodjanak az evangéliumról életük példájával, hogy megérintse azok szívét, akik hallgatják őket és megtérjenek. Pálhoz hasonlóan nekünk is meg kell fizetnünk ennek az árát: a fáradságot, a kellemetlenséget, a szenvedést, s mi ezt az árat szívesen megfizetjük, mert ezáltal teljeseedik be Isten üdvözítő terve. Ez érték azok számára, akiknek hirdetjük az evangéliumot, és értelmet ad fáradozásainknak és szenvedéseinknek.

Ez az egyetlen módja annak, hogy az elvetett mag gyümölcsöt hozzon.

Ez az Eucharisztikus Kongresszus tanítson meg bennünket arra, hogy az Eucharisztia ünneplése mindig azt jelenti, hogy beteljesítjük a szeretet törvényét, amit az Úrtól kaptunk, s amelynek továbbadása a többiek számára az Úrtól kapott feladatunk.

Jegyzetek

1. „Sokszor forogtam halálveszélyben. A zsidóktól öt ízben kaptam egy híján negyvenet, háromszor megbotoztak, egyszer megköveztek. Háromszor szenvedtem hajótörést, egy nap és egy éjjel a nyílt tengeren hányódtam. Sokszor voltam vándorúton. Veszélyben forogtam folyóvizeken, veszélyben rablók miatt; veszélyben népem körében, veszélyben a pogányok között; veszélyben a városokban, veszélyben a pusztaságban; veszélyben a tengeren, veszélyben az áltestvérek közt. Fáradtam és gyötrődtem, sokat virrasztottam, éheztem és szomjaztam, sőt koplaltam, fagyoskodtam és nem volt mit fölvennem” (2Kor 11,23–27).